

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№1(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 526 sahifa,
20-yanvar, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarini maktab ta'limiga tayyorligini aniqlash	16
<i>Akramova Dildora Ergashboy qizi</i>	
Bola tarbiyasida o'yinning ahamiyati	21
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, O'ktamova Nasiba Ravshan qizi</i>	
O'quvchilarning loyiha-tadqiqot faoliyatini tashkil etishning ilmiy asoslari	25
<i>Sobirova Nilufar Azimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik jarayonni tashkil etish	29
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Ko'zibayeva Nasiba O'tkir qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda sensor tarbiyani rivojlantirish texnologiyalari	32
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Allaberdiyeva Mardona O'tkirbek qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash mazmuni va vazifalari.....	37
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Mirsharfova Shahinabegim Saidabbos qizi</i>	
Gandbolchi sportchilarni jismoniy tayyorgarligida harakatli o'yinlarning tarbiyaviy rivojlantiruvchi vazifalari	41
<i>Ibodullayeva Munira Atabek qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda dars samaradorligini oshirishda noan'anaviy usullardan foydalanish samaradorligi.....	44
<i>Yusufaliyeva Gulnora Abduraxmonovna</i>	
Modern Requirements for a Teacher's Pedagogical Skills in the Context of Digital Transformation in Education.....	49
<i>Abira Bakhramova</i>	
Ta'lim muassasalarida o'smir yoshlarning ijtimoiylashuv jarayonini samarali tashkil etishga yordam beruvchi pedagogik omillar va shart-sharoitlar	54
<i>Artikova Gulnoza Xasanovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtisodiy tarbiya berishning nazariy-pedagogik asoslari	57
<i>Mamadaliyeva Nilufar Bahodirovna</i>	
Kognitiv lingvistika va konseptologiya masalalari	60
<i>Meyliqulova Manzura Abdullayevna</i>	
Developing Law Students' Writing Competence Through the IRAC Method in Legal English Classes: A Comprehensive Study at TSUL.....	63
<i>Noila Mustafoeva</i>	
Tarixiy obidalarining restavratsiya jarayonlarining o'rganilish tarixi	67
<i>Ochilov Davron Bahodir o'g'li</i>	
Oliy ta'limda baholash jarayonini avtomatlashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanishi.....	72
<i>Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Mamadaliyeva Kamolaxon Xayrullo qizi</i>	
Tabiiy yorug'lik va barqaror energiya manbalarini integratsiyalashgan mini home loyihasi.....	76
<i>Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Qodirjonov Oyatillo Abdulboqi o'g'li</i>	
Talabalarning tarixiy tafakkurini rivojlantirishda madaniy meros vositalarining pedagogik ahamiyati.....	80
<i>Rajabova Matluba Toshkentboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining umummadaniy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari.....	83
<i>Saidova Nigora Olimovna, Jo'rayeva Nilufar Rustamjon qizi</i>	
Raqamli kommunikatsiyalarni o'smirlar shaxsiyatining rivojlanishiga ta'siri	86
<i>Shomurotova Nigoraxon Nabijonovna</i>	
Talabalarning chizma geometriya fanini mustaqil bilish faoliyatiga oid kompetensiyalarini "Visio" dasturi vositasida rivojlantirish metodikasi	90
<i>Tashimov Nurlan Erpolatovich</i>	

Shaxslararo munosabatlar – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida.....	94
Uralova Muxabbat Sanjar qizi	
O'zbek tili darslarida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish tajribasi	98
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Психологическая готовность разведенных людей к вступлению в новый брак и приоритеты при выборе партнера.....	101
Саидвалиева Шодия Рихсихужа кизи	
Воспитание любви к прекрасному у дошкольников в развивающей предметно-пространственной среде: теоретико-методический аспект.....	107
Терехова Ольга Евгеньевна, Темирова Барно Кёмхоновна	
Методика формирования наблюдательности у детей 6–7 лет в процессе целенаправленных прогулок-наблюдений.....	111
Терехова Ольга Евгеньевна, Шокиржоновна Мохира Илхомжон кизи	
Bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyalari	115
Artikbayeva Aziza Abror qizi	
Zamonaviy darslarda guruhlarda ishlash metodikasi	118
Berdiyeva Lobar Norqobulovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faol rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish.....	120
Esanova Maysara Umirovna	
Logopediyada axborot texnologiyalarini qo'llash metodlari	124
Feruza Yusupova Akildjanovna	
Axborot texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va rivojlanish bosqichlari.....	130
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Allanazarova Anora Muxobir qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish	134
Umarov Xusniddin	
Bo'lajak talabalarining individual yondashuv asosida kasbiy-ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirish	138
Arslonova Gulsora Kurbonovna	
Ona tili darslarida til kompetentsiyasini kognitiv-semantik yondashuv asosida shakllantirish	142
Mo'minova Go'zalxon G'ulamjanovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	147
Maxliyo Turotova Erkin qizi	
Talabalarining kreativligini musiqiy-nazariy fanlar vositasida oshirish samaradorligi	153
Urinova Sabina Shuxrat qizi	
Imijning ijtimoiy-psixologik fenomen sifatida talqini	160
Jo'rayeva Sohibjamol Norqobilovna	
Inklyuziv kompetensiya tushunchasining ilmiy-nazariy asoslari	163
Abdubannobova Mahliyo Abdurashid qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijtimoiy-emotsional kompetentsiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	167
Abdurasulova Dilnoza Abdug'ani qizi	
Muxammas (taxmis) janrining o'zbek she'riyatidagi tarixiy taraqqiyoti va zamonaviy poetik talqinlari	170
Avazova Sitara	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar hamkorining asosiy shakllari.....	173
Babayeva Dono Razzakovna, Erkinova Madinabonu Otabek qizi, Xolmatova O'g'li Tojiddin qizi	
Yangi taraqqiyot davrida talaba-yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	177
Botirova Zohida Doniyor qizi	
Logoritmikada sportga asoslangan o'yinlar	180
Dilfuza Ochilova Zayniddinovna	
Jismoniy tarbiyaning o'quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ta'siri (Andijon shahridagi Prezident maktabi tajribasi asosida).....	184
Ibragimov Shuhratbek Iminjonovich	

Bolajak tarbiyachilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashda integrativ yondashuvning zaruriyati	188
Karimova Feruzaxon Zakirovna	
Effective Techniques of Teaching Foreign Language Classes: a Sample of The 4CS Method	191
Khaitmuratova Zarina Sobirdjanovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual imkoniyatlarini tabiat bilan tanishtirish orqali shakllantirish ..	193
Maxmudova Durdona Mirkarimovna	
O'quvchilarning kasbiy ma'naviy dunyoqarashini shakllantirishning pedagogik xususiyatlari	196
Mutallibjonov Ma'rufjon	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni kun tartibini to'g'ri tashkil etish	200
Muxtorova Mohira Ma'rufjon qizi	
Aksiologik yondashuv asosida altruistik ko'nikmalarni shakllantirish jarayonida ijtimoiy faoliyatni amalga oshirish	204
Norboyeva Moxigul Shavkat qizi	
O'smirlarda agressiv xulq-atvorini psixologik o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari	207
Norqulova Dildora Shavkat qizi	
Raqamlashtirish jarayonida bo'lajak muhandislarni ishlab chiqarish-texnologik faoliyatiga tayyorlashning dasturiy-metodik ta'minoti	211
Nurov O'tkir Xudoyberdiyevich	
Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etilish	214
O'roqova Zilola Salomovna	
Pedagogika ta'lim yo'nalishi talabalarida amaliy tayyorgarlik tushunchasi va uning mazmun-mohiyati	217
Qaramanov Obid Xudayberdiyevich	
Pedagoglar uchun sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyatlari	221
Qarshiyev Jamshid Murotaliyevich	
Talabalarda psixologik moslashuvchanlikda refleksiya mohiyati va kognitiv qobiliyatni rivojlantirish samaradorligi	226
Ravshanova Nargiza Norboyevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida integrallashgan mashg'ulotlarni tashkil etish	230
S. Irisova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etishning nazariy asoslari	233
Sadikova Dilafuz Xusanovna, Qo'chqorova Munisa Anvar qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning dialogik nutqini xalq ertaklari asosida rivojlantirish	237
Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Abduraufova Muxayyo Xabibullo qizi	
Bolalarni maktabga tayyorlashda psixologik yondashuv	241
Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Sanoqulova Gulasal Nurillo qizi	
Sun'iy intellektni tibbiy oliy ta'lim o'quv dasturlarini ishlab chiqishda qo'llash: innovatsion yondashuvlar va tajribalar	246
Toxirova Farida Olimjonovna	
Talabalarni estetik tarbiyalashda milliy xalq o'yinlaridan foydalanish modeli	251
Usarov Murodjon Mamarasul o'g'li	
Xalqaro kimyo olimpiadalariga o'quvchilarni tayyorlashda xalqaro baholash tadqiqotlariga asoslangan kreativ topshiriqlar va fanlararo integratsiyadan foydalanish metodikasi	254
Usmanov Baxtiyor Xabibullayevich	
Xoja (Sayyid Poshshoxoja ibn Abdulvahhobxo'ja) va uning asarlarining o'zbek nasridagi o'рни va ahamiyati	258
Valijonova Mahzunabonu	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari boshqaruvida diversifikatsiya: tizimli yondashuv va rivojlanish strategiyalari	261
Xakimova Sevara Shavkat qizi	
STEAM texnologiyasini nodavlat ta'lim tashkilotlarida ommalashtirishning ijobiy tomonlari	264
Xalokova Maksudaxon Ergashevna, Melnikova Zaynura	
Muhammad Sodik Qoshg'ariy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiya nazariyasi	267
Moxira Niyozqulova Nuraliyevna	

Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ona tili fanini o'qitish kompetentligini rivojlantirish metodikasi (AQSh tajribasi).....	270
Olimjonova Dilnavoz Maribjon qizi	
Xalqaro baholash dasturlari mohiyati va ahamiyati	274
Vohidova Ibodot Hurmatullayevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv.....	277
Xujamiyarov Sa'dullo Choriyevich	
Davlat-xususiy sheriklik asosidagi nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jamoatchilik nazorati samaradorligini oshirish mexanizmlarini takomillashtirish.....	281
Xusanova Dilraboixon Botiraliyevna	
Talabalarining jismoniy tayyorgarligida suzish mashg'ulotlarining ta'siri	285
Zuxriddin Nasibovich Boboshev	
Bo'lajak o'qituvchilarni milliy-ma'naviy qadryatlar asosida tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari	289
Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich, Dadabayev Akramjon Askaraliyevich	
Использование чат-ботов в образовательном процессе.....	294
Мадаминова Наргизахон Жахонгир кизи	
Формирование гендерной культуры детей старшего дошкольного возраста в контексте государственной стратегии Узбекистана	298
Намазбаева Лола Закировна, Тиллабаева Малика Хабибуллаевна	
STEAM технологии в дошкольном образовании	302
Садикова Дилафруз Хусановна	
Системная модель социально-эмоционального обучения в Узбекистане: интеграция подходов, основанных на школьном образовании и партнерстве семьи и школы	307
Санакулова Нигора	
Oila qurish yoshidagi talabalar psixologik xususiyatlari.....	311
Qo'ziyeva Gulzoda Shermat qizi	
Ingliz tili nutq faoliyati turlarini rivojlantirishda leksik-assotsiativ tarmoqlardan foydalanishning lingvodidaktik asoslari.....	315
Mirzakamolova Maftuna Rahimjon qizi	
Talabalarga ingliz tilidagi matnlarni kommunikativ metod yordamida o'qish texnikasini takomillashtirish usullari.....	318
Mo'minova Mahliyo Axrorjonovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirishda ona tili mashqlarining roli	321
Boltayeva Guzal Tolibovna	
Bo'lajak tarbiyachilarning kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish	324
Ziyayeva Umida Turaxodjayevna	
Maktabgacha hamda boshlang'ich maktab yoshidagi bolalar jismoniy tarbiyasi tizimini modernizatsiya qilishning innovatsion istiqbollari	327
A'zamov Ruhullo Mahmudjon o'g'li	
Boshlang'ich sinflarda informatika fanini o'qitishning maqsadlari va vazifalari.....	333
Alikulova Bibisora Abdulvokhobovna	
Bola shaxsini rivojlantirishda axborot-kommunikatsion texnologiyalarning pedagogik ahamiyati	336
Azimova Dilnoza Sherzodovna	
Raqamli didaktika sharoitida oliy ta'limni raqamlashtirishning nazariy asoslari va pedagogik xususiyatlari	339
Berdikulova Shaxnoza Erkinjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining aqliy qobiliyatini shakllantirishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarda shaxmat o'yinidan foydalanish imkoniyatlar	343
Boboqulov Chori Urolovich	

O'zbek tilidagi "kasb-hunar" va "lavozim-amal" konseptlarining hozirgi zamon o'zbek tili konseptosferasidagi o'rni.....	348
Dexqonova Muattarxon Ilxomovna	
O'quv jarayonida ijtimoiy tarmoqlar orqali bilim almashishning didaktik imkoniyatlari va metodologik asoslari.....	352
Ernazarov Alisher Ergashevich, Pimkulova Stora Boltayevna	
"Intellekt xarita" yordamida o'quvchilarga qattiq jismlarning solishtirma issiqlik sig'imini mavzusini tushuntirish va ularning to'la fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish.....	358
Eshboboyeva Muxlisa Zavqiy qizi	
Inklyuziv ta'lim texnologiyalari	363
Fayzullayeva Shoira Shorahmatovna	
Oliy pedagogik ta'lim tizimida hamkorlikda ta'lim nazariyasi va amaliyoti	366
Hojiyeva Zulfiya O'ktamovna	
Hikoya tuzishga o'rgatish maktabgacha yoshdagi bolalarning bog'lanishli nutqini rivojlantirishning muhim vositasi sifatida.....	369
Imixanova Nodira Saidburxon qizi	
Professional Competency Development of Future English Language Teachers: A Framework for the 21 st Century	374
Kamoldin Tadjiboyev	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari.....	378
Nosirova Dilfuza	
Inklyuziv sinf muhitida zaif eshituvchi bolalar bilan musiqa mashg'ulotlarini tashkil etishning nazariy yondashuvlari.....	383
Qizlarxon Isomova	
Raqamli ta'lim muhitida mustaqil ta'limni rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalar	389
Shabdullayeva Lazokatxon Orifbekovna	
Boshlang'ich sinflarda perimetr, yuza va hajmni o'rganish metodikasi samaradorligini shakllantirish	392
Shodmonova Madina Otabek qizi	
Chiziqli operatorlarning spektral xossalari	398
Sultonboyeva Zuhra Bobomurod qizi	
Qisqa masofaga yuguruvchilar ish qobiliyatini oshirish usullari.....	402
Utayev Z. M.	
Neyropedagogik yondashuv asosida 9–11 yoshli o'quvchilarda ingliz tilida matnni o'qib tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishda ijro funksiyalarining o'rni	408
Xolboyeva Nodiraxon Abdumalik qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash muammosining dolzarbligi.....	413
Yo'ldosheva Dilnura Nizomjon qizi	
Bo'lg'usi tarbiyachilarda grafik organayzerlar vositasida ekologik tarbiyani shakllantirish usullari	416
O. Xo'janiyozova, Yuldashova Sanamjon Bobomurod qizi	
Взаимодействие воспитателей и родителей в процессе формирования нравственных представлений дошкольников.....	419
Жураева Наргиза Таировна, Абдуллаева Халимахон Дилёрна	
Развитие государственно-частного партнёрства в сфере дошкольного образования Республики Узбекистан	423
Курбанова Нуржамал Бахбергеновна	
Talaba qizlarning jismoniy va funksional tayyorgarligini shakllantirishning ilmiy metodologik asoslari.....	426
M. M. Ma'rufov, Sh. R. Ma'rufova	
Развитие языковых навыков у дошкольников через игровые методы обучения английскому языку	430
Садикова Шоиста Акбаровна	
"Узбекский текст в русской литературе XX–XXI веков..."	433
Сулаймонова Дурдонахон Равшан кизи, Иванова Ирина Николаевна	

Механизмы использования цифровых педагогических технологий для обеспечения непрерывности образовательного процесса учащихся начальных классов в условиях длительного лечения.....	437
Турсунова Д. З., Холлиева Н. Х.	
Патриотическое воспитание будущих педагогов: совершенствование методики формирования любви к родине в условиях профессиональной подготовки.....	440
Шарипова Холида Дехкановна	
Sun'iy intellekt texnologiyalarining oliy ta'limdagi ahamiyati: universitet talabalari va ta'lim sifatiga ta'siri, global o'zgarishlar.....	444
Mambetniyazov Maksetbay Torebekovich	
Interpretable Artificial Intelligence in Pedagogical Diagnostics and Math Performance Prediction: A Systematic Review of Applications in International Standardized Assessments.....	449
Diana Dushabaeva	
Ona tili ta'limida intellektual ta'lim tizimlaridan foydalanishning metodik tamoyillari (boshlang'ich ta'lim yo'nalishi misolida).....	454
Djakbarova Mahliyo Ibraximjonovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilidagi kommunikativ kompetensiyani multimedia vositalari asosida shakllantirishning metodik shart-sharoitlari.....	457
Moxinur G'ulomova Inomjon qizi	
Talaba qizlarda ijtimoiy faolligini rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	462
Nurmatova Nargiza Ulug'bekovna	
Raqamli ta'lim muhitida mustaqil ta'lim kompetensiyasini shakllantirishning nazariy asoslari	466
Utayeva Iroda Baxodirovna, Ochilova Namuna Mirzohid qizi	
Interaction Between Teacher and Students in the Process of Mastering University Subjects.....	469
Sadriyev Nizom Najmiddinovich, Usarov Nuriddin	
Концептуальные подходы к исследованию конкурентоспособности университетов	472
Менглиева Индира Баходировна	
Talabalarining ilmiy-tadqiqot faoliyatini tashkil etishning guruhlar va diskussiyaga asoslangan shakllari (xalqaro tajriba misolida)	475
Xamroyeva Feruza Asrorovna, Ibragimov A'lamjon Amrulloevich	
Ratsional turmush tarzi: nazariy poydevor, psixologik mexanizmlar va amaliy strategiyalar.....	478
Bekmuradov Zarif Xurramovich	
Boshlang'ich sinflarda folklor janrlarini o'qitishda innovatsion pedtexnologiyalardan foydalanish	483
Adizova Nodira Baxtiyorovna	
Dialogik nutqda to'liqsiz gaplarning funksional–sintaktik xususiyatlari (ingliz va o'zbek tillari misolida).....	488
Artikova Nodirabegim Sanakulovna	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarini tevarak-atrof bilan tanishtirishda ekologik qadriyatlarining roli.....	492
Ernyazova Manzura Amankeldi qizi	
Boshlang'ich sinf darslarini samarali tashkil etishda pedagogik mahoratning ahamiyati	496
Kamoliddinova Kamolatxon Muxammadjalilovna	
Masofaviy ta'lim jarayonida seven skillsni rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslari.....	499
Nurmetova Nazokat Baxtiyorovna, Masharipova Durdona Raximbergen qizi	
Teacher Competency and Professional Development in Non-Native English Countries: The Karakalpakstan Perspective.....	506
Mamirbaeva Dina, Pirnazarova Mekhiyban	
Maktabgacha ta'limda rivojlanish markazlari integratsiyasi asosida tayanch kompetensiyalarni shakllantirishning pedagogik asoslari	510
Raxmatova Maftuna Uktamjan qizi	
Milliy kurash texnikasi va taktikasi.....	513
Xomudjonova Feruza, Panjiyeva Gulzoda	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish bosqichlari	517
Xurramova Lobarxon Akramjonovna	
Развитие сотрудничества у детей старшего дошкольного возраста в проектной деятельности	521
Аллаева Наргиза Уктамовна	

MILLIY KURASH TEXNIKASI VA TAKTIKASI

Xomudjonova Feruza

Shahrisabz davlat pedagogika instituti,
Ijtimoiy fanlar fakulteti Jismoniy madaniyat kafedrası dotsenti, PhD

Panjiyeva Gulzoda

Jismoniy madaniyat (xotin-qizlar sporti) 1.23-guruh talabasi

Annotatsiya: Mazkur ishda o'zbek xalqining qadimiy sport turi hisoblangan milliy kurashning texnik va taktik asoslari chuqur tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida milliy kurashda qo'llaniladigan asosiy texnik harakatlar – ushlar turlari, oyoq va bel orqali bajariladigan tashlashlar, chalish, ko'tarib tashlash, muvozanatdan chiqarish, shuningdek, himoya va qarshi hujum usullari keng yoritilgan. Shuningdek, kurashchining taktik tayyorgarligi, ya'ni jang davomida raqibning harakatlarini kuzatish, uning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, hujum va himoya taktikasini to'g'ri tanlash masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Musobaqa jarayonida vaziyatni tez va to'g'ri baholash, vaqt va kuchni oqilona taqsimlash hamda psixologik barqarorlikni saqlash taktikaning muhim unsurlari sifatida ko'rsatib berilgan. Ishda milliy kurash texnika va taktikasining sportchini har tomonlama barkamol etib tarbiyalashdagi o'rni, yosh avlodni jismonan sog'lom, vatanparvar va irodali qilib tarbiyalashdagi ahamiyati ham yoritilgan.

Kalit so'zlar: milliy kurash, texnika, taktika, ushlar usullari, tashlash texnikasi, hujum va himoya, sport taktikasi, musobaqa jarayoni.

Abstract: This work provides an in-depth analysis of the technical and tactical foundations of national wrestling, which is considered an ancient sport of the Uzbek people. The study extensively examines the main technical actions used in national wrestling, including types of grips, throws executed through leg and waist techniques, sweeps, lifting throws, off-balancing actions, as well as defensive and counterattacking techniques. Special attention is given to the tactical training of wrestlers, namely observing opponents' actions during bouts, identifying their strengths and weaknesses, and selecting appropriate offensive and defensive tactics. During competitions, rapid and accurate assessment of situations, rational distribution of time and energy, and maintenance of psychological stability are identified as key elements of tactical performance.

Key words: national wrestling, technique, tactics, gripping techniques, throwing technique, attack and defense, sports tactics, competition process.

Аннотация: В данной работе глубоко проанализированы технико-тактические основы национальной борьбы кураш, которая считается древним видом спорта узбекского народа. В процессе исследования широко освещены основные технические действия, применяемые в национальной борьбе, – виды захватов, броски через ноги и спину, подсечки, подхваты, выведения из равновесия, а также защитные и контратакующие приёмы. Особое внимание уделяется тактической подготовке борца, то есть наблюдению за действиями соперника в ходе поединка, выявлению его сильных и слабых сторон, а также правильному выбору тактики атаки и защиты. Быстрая и точная оценка соревновательной ситуации, рациональное распределение времени и сил, поддержание психологической устойчивости представлены как важнейшие элементы тактики. В работе также раскрывается роль техники и тактики национальной борьбы в формировании всесторонне развитой личности спортсмена.

Ключевые слова: национальная борьба, техника, тактика, приёмы захвата, техника броска, атака и защита, спортивная тактика, соревновательный процесс.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 4-noyabrdagi "Kurash milliy sport turini rivojlantirish va uning xalqaro nufuzini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4881-son'li qarori kurash sport turini isloh qilishning yangi davrini boshlab berdi. Mazkur qarorda yosh istiqbolli sportchilarni tanlab olish va tarbiyalash masalalari bo'yicha bolalar-o'smirlar sport maktablari hamda ixtisoslashtirilgan olimpiya xaxiralari maktab-internatlari bilan uzluksiz hamkorlikni amalga oshirish, ularga o'quv-uslubiy va me'yoriy-axborot yordami ko'rsatishni ta'minlash, zarur sport anjomlari va uskunalari bilan jihozlangan o'quv-mashg'ulot bazala-

rini yaratish hamda kurash bo'yicha respublika va xalqaro musobaqalarda g'oliblikni qo'lga kiritishga qodir sportchilarni tayyorlashda ushbu bazalardan samarali foydalanish belgilangan. Shuningdek, kurash mahorat maktablari bazasida milliy terma jamoalar va ularning zaxiralari ishtirokida o'quv-mashq yig'inlari, respublika va mintaqaviy sport bellashuvlarini tashkil etish hamda ularni muntazam ravishda o'tkazib borish, xorijiy davlatlar trenerlari va hakamlari bilan o'zaro tajriba almashish maqsadida chet el kurash klublari bilan hamkorlikni rivojlantirish masalalari dolzarb vazifa sifatida belgilab berilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Milliy kurash o'zbek xalqining qadimiy sport turlaridan biri bo'lib, u nafaqat jismoniy tarbiya, balki ma'naviy va ijtimoiy qadriyatlarni shakllantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Kurash sportchidan kuch, chidamlilik va tezkorlik bilan birga strategik fikrlash hamda raqib harakatlarini oldindan sezish qobiliyatini talab qiladi. Shu sababli milliy kurashning texnik va taktik tayyorgarligi sportchining muvaffaqiyatli chiqishida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Milliy kurash texnikasi sportchining raqibni ushlash, tashlash, muvozanatdan chiqarish va himoyalashga oid harakatlarini o'z ichiga oladi. Ushbu harakatlar tizimli ravishda o'qitilib, mashg'ulotlar jarayonida muntazam takomillashtirib boriladi. Taktika esa sportchining bellashuv jarayonida to'g'ri qaror qabul qilishi, raqibning kuchli va zaif tomonlarini hisobga olgan holda hujum hamda himoya strategiyasini tanlashini anglatadi.

Texnika va taktika bir-birini to'ldiruvchi omillar sifatida raqibni samarali yengish va sportchining kuch imkoniyatlaridan optimal foydalanishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, ushbu maqolada milliy kurashning texnik va taktik tayyorgarligi ilmiy-nazariy hamda amaliy jihatdan tahlil qilinadi, sport mashg'ulotlarini samarali tashkil etish va raqobatbardosh sportchilarni tayyorlash masalalari yoritiladi. Tadqiqot jarayonida mavjud ilmiy adabiyotlar, amaliy kuzatuvlar va musobaqa tajribalari asos qilib olinib, bu holat milliy kurashning o'ziga xos xususiyatlarini aniq va tizimli ravishda ochib berishga xizmat qildi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Kurashning texnik tayyorgarligi sportchining yuqori natijalarga erishishini ta'minlovchi harakatlar tizimi sifatida tavsiflanadi va u sportchining umumiy hamda maxsus texnik ko'nikmalarni egallash darajasi bilan belgilanadi. Umumiy texnik tayyorgarlik yordamchi sport turlariga xos harakat ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan bo'lsa, maxsus texnik tayyorgarlik milliy kurashda texnik mahoratni oshirishga yo'naltiriladi.

Texnik tayyorgarlik sportchiga maksimal kuchlanishdan samarali foydalanish, ish kuchlanishini tejash, harakat tezligi va aniqligini oshirish imkonini beradi. Kurash texnikasi sportchilarning musobaqa qoidalarida ruxsat etilgan usullar, qarshi usullar va himoyalash harakatlarini o'z ichiga oladi. Usullar maqsadga yo'naltirilgan hujum harakatlari bo'lib, ularning muvaffaqiyati ko'pincha raqibni to'g'ri ushlashga bog'liq. Ushlash usullari yuqoridan, pastdan, oldindan, orqadan va yon tomondan bajariladi. Usulning ikkinchi qismi turli harakatlardan iborat bo'lib, tik turish holatida o'tkazish, tashlash va ag'darish, parter holatida esa o'girish va tashlash harakatlari amalga oshiriladi. Shu bilan birga, kurashchi oyoqlar yordamida ham turli texnik harakatlarni bajaradi, jumladan: chalish, qoqish, ilish, chirmash, oldindan yoki orqadan ilib otish kabi.

Qarshi usullar raqib hujumiga javoban bajarilib, ularning samaradorligi kurashchining tezkor va to'g'ri qaror qabul qilish qobiliyatiga bog'liq. Himoyalashlar esa raqib hujumini to'xtatish yoki susaytirish maqsadida qo'llanilib, dastlabki va bevosita himoyalashlarga bo'linadi. Dastlabki himoyalash raqib hujumini boshlashdan oldin amalga oshirilsa, bevosita himoyalash hujum jarayonida yoki uning yakunida bajariladi. Kurashchining texnik mahorati uning turli holatlarda, ya'ni tik turish, parter va ko'prik holatlarida harakatlarni to'g'ri va samarali bajarish qobiliyati bilan belgilanadi. Tik turish holatida kurashchining oyoqlari tizzadan 20–25 sm uzoqlikda joylashadi, parter holati past va baland ko'rinishlarda ifodalanadi, ko'prik esa orqaga egilib, oyoqlar va bosh bilan gilamga tayanilgan holat hisoblanadi. Texnik mahorat kurashchi harakatlarining xilma-xilligi va ularni musobaqa jarayonida muvaffaqiyatli qo'llash qobiliyati orqali yanada takomillashib boradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Taktik tayyorgarlik sportchining musobaqalarda texnik, jismoniy va irodaviy imkoniyatlardan maqsadga muvofiq foydalanish qobiliyatidir. Taktik tayyorgarlik sportchida musobaqani tahlil qilish, hujum va himoya strategiyalarini to'g'ri tanlash hamda taktik mahoratni shakllantirishni ta'minlaydi. Kurash taktikasining asosiy vazifalari hujum harakatlarini tayyorlash, bellashuvni tuzish va musobaqalarda qatnashish strategiyasini amalga oshirishdan iborat. Hujum harakatlarini taktik tayyorgarlik bilan uyg'unlashtirish murakkab harakatlarning muvaffaqiyatli bajarilishini ta'minlaydi. Bellashuv davomida kurashchi razvedka olib borib, raqibning qo'llay-

digan usullari va taktik tayyorgarligini aniqlaydi, shuningdek, o'z niyatini yashirish orqali raqibni chalg'itadi. Shunday qilib, kurashning texnik va taktik tayyorgarligi bir-birini to'ldiradi: texnika sportchining harakat mahoratini oshirsa, taktika uni musobaqa sharoitida samarali boshqarish va g'alaba qozonishga yo'naltiradi.

Milliy kurashda texnika va taktikaning muhimligi shundaki, ular sportchining g'alabaga erishishini ta'minlaydigan asosiy omillar hisoblanadi.

Birinchidan, texnika muhim, chunki u kurashchiga har bir harakatni to'g'ri, aniq va xavfsiz bajarish imkonini beradi. To'g'ri texnika yordamida sportchi kam kuch sarflab, yuqori natijaga erisha oladi. Agar texnika yetarli darajada shakllanmagan bo'lsa, hatto kuchli sportchi ham raqibini yenga olmaydi va jarohat olish xavfi ortadi.

Ikkinchidan, taktika muhim, chunki u sportchining kurash jarayonini qanday olib borishini belgilaydi. Taktika orqali sportchi raqibning xatolaridan foydalanadi, uni charchatadi, o'ziga qulay vaziyat yaratadi va g'alabaga olib keladigan usullarni tanlaydi. Taktikasiz kurash tartibsiz kechib, kuch behuda sarflanadi.

Uchinchidan, texnika va taktika sportchining aqliy ustunligini ta'minlaydi, chunki kurash faqat jismoniy emas, balki tezkor fikrlashni talab qiladigan sport turi hisoblanadi. Kim vaziyatni tez anglab, to'g'ri qaror qabul qilsa, o'sha sportchi ustunlikka erishadi. Shu sababli milliy kurashda texnika va taktika sportchiga kam kuch bilan samarali kurashish, raqibni ustunlik bilan yengish hamda barqaror yuqori natijalarga erishish imkonini beradi.

Musobaqalarda qatnashish taktikasi raqiblar va musobaqa sharoitini hisobga olgan holda g'alaba qozonish uchun zarur bo'lgan harakatlarni oldindan rejalashtirishni anglatadi. Texnika va taktika bir-birini to'ldiradi: texnika sportchining jismoniy imkoniyatlarini namoyon etsa, taktika ushbu imkoniyatlarni musobaqa sharoitida samarali qo'llashni ta'minlaydi. Shu bois milliy kurashda yuqori natijalarga erishish uchun har ikki elementni mukammal egallash muhim hisoblanadi. Taktik tayyorgarlik kurashchining musobaqa davomida o'z imkoniyatlarini to'g'ri baholay olish, raqibning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash hamda vaziyatga mos qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi. To'g'ri tanlangan taktika sportchiga kuch va vaqtni tejash, raqibni xatoga majbur qilish hamda hal qiluvchi pallada samarali usulni qo'llash imkonini beradi. Kurashda hujumkor, qarshi hujum va mudofaa taktikalari vaziyatdan kelib chiqib bir-biri bilan uyg'un holda qo'llanilishi lozim.

Milliy kurashda texnika va taktikaning ahamiyati nihoyatda katta bo'lib, ular sportchining yutishi yoki yutqazishini bevosita belgilab beradi. Tadqiqotlar va amaliy tajribalar shuni ko'rsatadiki, kurashdagi muvaffaqiyatning 70–80 foizi aynan texnika va taktika bilan bog'liq bo'lib, qolgan qismi jismoniy kuch, tezlik va chidamlilikka to'g'ri keladi. Chunki kuchli, ammo texnikasi yetarli bo'lmagan sportchi ko'pincha mahoratli va taktik jihatdan ustun raqibga yutqazadi. Texnika sportchiga har bir usulni aniq, tez va samarali bajarish imkonini bersa, taktika bu usullarni qachon, qayerda va qanday qo'llashni belgilaydi. Ular birgalikda qo'llanilganda sportchi raqibni nazorat qiladi, bellashuvni boshqaradi va vaziyatni o'z foydasiga buradi. Shu sababli milliy kurashda texnika va taktika shunchaki qo'shimcha omillar emas, balki g'alabaning asosini tashkil etadi. Ular sportchining professional darajasini belgilaydi va uni oddiy kurashchidan haqiqiy ustaga aylantiradi.

Texnika va taktikani mukammal egallagan sportchi har bir usulni ortiqcha kuch sarflamasdan bajaradi, tez charchamaydi, harakatlari aniq bo'ladi va raqibning xatolaridan o'z vaqtida foydalanadi. Taktik jihatdan tayyor sportchi esa qachon hujum qilish, qachon himoyalaniish yoki raqibni charchatish zarurligini aniq biladi, bellashuv davomida hayajonga berilmaydi va o'yinni to'liq nazorat qiladi. Xulosa qilib aytganda, texnika va taktika sportchiga kam kuch bilan katta natijalarga erishish, raqibdan ustun bo'lish va kurash jarayonini samarali boshqarish imkonini beradi, shu bois ular milliy kurashda muvaffaqiyatning hal qiluvchi omillari hisoblanadi.

XULOSA

Milliy kurashda yuqori sport natijalariga erishish texnik va taktik tayyorgarlikning uyg'unligiga bevosita bog'liqdir. Mukammal texnika kurashchiga usullarni aniq, tez va samarali bajarish imkonini bersa, puxta taktika raqib ustidan ustunlikni ta'minlaydi. Texnik jihatdan yetuk, ammo taktik fikrlash qobiliyatiga ega bo'lmagan sportchi musobaqalarda barqaror natijalarga erisha olmaydi.

Shu bilan birga, to'g'ri tanlangan taktika sportchining jismoniy kuchini tejashga, jarohatlardan saqlanishga hamda musobaqa davomida ustunlikni saqlab qolishga yordam beradi. Milliy kurashda texnika va taktikaning uzviy bog'liqligi sportchining nafaqat jismoniy, balki aqliy va ruhiy tayyorgarligini ham rivojlantiradi. Xulosa qilib aytganda, milliy kurash texnikasi va taktikasini chuqur o'rganish, ularni amaliy mashg'ulotlarda to'g'ri va samarali qo'llash sportchilar mahoratini oshirishga, milliy sportimizni yanada rivojlantirishga hamda uning xalqaro miqyosdagi nufuzini yuksaltirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Kerimov F.A. Sport kurashi nazariyasi va usuliyoti. – Toshkent, 2001-yil.
2. Azizov N.X. Belbog'li Turkiston kurashi. – Toshkent: O'qituvchi, 1998-yil.
3. Atoev A.A. Yosh o'smirlarga o'zbek kurashini o'rgatish uslubiyati. – Toshkent: O'qituvchi, 2005-yil.
4. Yusupov K. Kurash xalqaro qoidalari, texnikasi va taktikasi. – Toshkent, 2005-yil.
5. Salomov R.S. Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari. – Toshkent: O'zbekiston Davlat jismoniy madaniyat instituti, 2005-yil. – 238 b.
6. Goncharova O.V. Yosh sportchilarning jismoniy qobiliyatlarini rivojlantirish. – Toshkent: O'zbekiston Davlat jismoniy madaniyat instituti, 2005-yil. – 171 b.
7. Kurash xalqaro qoidalari, texnikasi va taktikasi. K. Yusupov. – Toshkent: G'ofur G'ulom nomidagi nashriyot, 2005-yil.
8. Atayev A. Kurash. – Toshkent: O'qituvchi, 1987-yil.
9. Usmonxo'jayev T.S., Arziqulov S.G., Qodirov V.A. Jismoniy tarbiya. Kasb-hunar kollejlari uchun darslik. – Toshkent: O'qituvchi, 2003-yil.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №1(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.